

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **Ing. A. D.** proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, **o výšku predčasného starobného dôchodku**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. decembra 2009, č.k. 6Sd 255/06-88, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 2. decembra 2009, č.k. 6Sd 255/06-88, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 2. decembra 2009, č.k. 6Sd 255/06-88, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 14. novembra 2006 v spojení s rozhodnutiami z 28. mája 2007, 5. septembra 2008 a 8. júna 2009 a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutím zo 14. novembra 2006 odporkyňa podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, (ďalej len „zákon“) priznala navrhovateľovi od 18.

mája 2006 predčasný starobný dôchodok v sume 5 709 Sk mesačne a zároveň uvedeným rozhodnutím zvýšila predčasný starobný dôchodok navrhovateľa podľa § 82 zákona od 1. júla 2006 na sumu 6 049 Sk mesačne. Rozhodnutím z 28. mája 2007 odporkyňa zvýšila predčasný starobný dôchodok navrhovateľa od 18. mája 2006 na sumu 5 900 Sk mesačne po započítaní doby dôchodkového poistenia od 1. septembra 1968 do 10. novembra 1969 a od 1. júla 2006 zvýšila tento dôchodok na sumu 6 252 Sk mesačne. Rozhodnutím z 5. septembra 2008 odporkyňa zvýšila predčasný starobný dôchodok navrhovateľa od 18. mája 2006 na sumu 6 121 Sk mesačne po započítaní doby dôchodkového poistenia od 1. júla 1968 do 31. augusta 1968, od 1. júla 1976 do 29. augusta 1976, od 1. januára 1995 do 31. decembra 2000 a túto sumu zvýšila podľa § 82 zákona od 1. júla 2006 na sumu 6 486 Sk mesačne, od 1. júla 2007 na sumu 6 892 Sk mesačne a od 1. júla 2008 na sumu 7 237 Sk mesačne. Rozhodnutím z 8. júna 2009 odporkyňa zmenila rozhodnutie z 5. septembra 2008 len v časti odôvodnenia.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že námietky navrhovateľa týkajúce sa doby dôchodkového poistenia odporkyňa zohľadnila v rozhodnutiach zo dňa 28. mája 2007 a 5. septembra 2008, čím sa počet dní dôchodkového poistenia navrhovateľa zvýšil na 13 543 dní. Námietky navrhovateľa týkajúce sa výpočtu osobného mzdového bodu za obdobie dôchodkového poistenia od 3.1.1994 do 25.8.2000, krajský súd nepovažoval za dôvodné, lebo navrhovateľ nepreukázal, že by bol účastníkom dôchodkového systému Medzinárodnej banky pre hospodársku spoluprácu v Moskve alebo zúčastnený na dôchodkovom poistení v inom systéme dôchodkového poistenia. Mzdu, vyplatenú navrhovateľovi za výkon práce v uvedenom období, podľa krajského súdu nemožno zahrnúť do vymeriavacieho základu pre výpočet osobného mzdového bodu, pretože navrhovateľ nebol dôchodkovo poistený a nebolo zaplatené poistenie na dôchodkové poistenie za dané obdobie. Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že na navrhovateľa sa nevzťahovali zásady obsiahnuté v § 43 vyhlášky č.149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, nemožno ho preto považovať za pracovníka v zahraničí. Pokiaľ však odporkyňa pri výpočte osobného mzdového bodu za obdobie od 1. januára 1994 do 25. augusta 2000 zahrnula do vymeriavacieho základu funkčný plat navrhovateľa, ktorý určila podľa § 43 ods. 3 a 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb., rozhodla pre navrhovateľa priaznivejším spôsobom.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ, ktorý uviedol, že nesúhlasí s rozsudkom krajského súdu a je toho názoru, že sa na neho vzťahujú

ustanovenia § 43 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 149/1988 Zb., lebo bol pridelený Ministerstvom financií Slovenskej republiky, vymenovaný vládou SR a potvrdený Národnou bankou Slovenska na pozíciu člena vedenia Medzinárodnej banky pre hospodársku spoluprácu. Z titulu tejto činnosti jeho postavenie zodpovedalo diplomatickej hodnosti veľvyslanca. Na účely výpočtu jeho osobného vymeriavacieho základu za obdobie od 3. januára 1994 do 25. augusta 2000 mal byť vzatý do úvahy funkčný plat, schválený Bankovou radou MBHS, resp. suma mzdy vyplácanej mu Medzinárodnou bankou pre hospodársku spoluprácu v Moskve.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Podľa potvrdenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 23. júna 2008 navrhovateľ v období od 3. januára 1994 do 25. augusta 2000 nepoberal funkčný plat. V prípade poberania funkčného platu by jeho hrubý zárobok za kalendárny rok predstavoval sumu 120 191 Sk, preto mu podľa § 43 ods. 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb. na účely určenia sumy predčasného starobného dôchodku započítala v období od 1. januára 1995 do 31. decembra 2000 zárobok v sume 126 535 Sk, dosiahnutý za predchádzajúci kalendárny rok 1993, lebo takto určená suma vymeriavacích základov bola vyššia ako mesačná hrubá mzda, ktorá navrhovateľovi patrila v priemere za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia. Odporkyňa navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok a jeho výšku.

Z obsahu spisov, vrátane administratívneho spisu odporkyne, mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ bol v období od 3. januára 1994 do 25. augusta 2000 zástupcom Slovenskej republiky v Medzinárodnej banke pre hospodársku spoluprácu v Moskve (MBHS). V tomto období bolo jeho zamestnávateľom Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ktoré navrhovateľovi poskytlo *pracovné voľno bez náhrady mzdy*.

Podľa § 67 ods. 1 zákona poistenec, ktorý nie je sporiteľ podľa osobitného predpisu, má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,

b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a

c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1, 2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 68 ods. 1 zákona suma predčasného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku.

Podľa § 61 zákona osobný vymeriavací základ je úhrn vymeriavacích základov za kalendárny rok, z ktorých sa zaplatilo poistné na dôchodkové poistenie alebo z ktorých sa poistné na dôchodkové poistenie podľa § 60 ods. 1 druhej vety považuje za zaplatené.

Navrhovateľ v konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne, aj v podanom odvolaní namietal, že v období od 3. januára 1994 do 25. augusta 2000 bol vládou Slovenskej republiky menovaný za stáleho zástupcu Slovenskej republiky v Medzinárodnej banke pre hospodársku spoluprácu v Moskve a poberal funkčný plat vo výške 3 250 USD mesačne a 25%-ný príplatok funkčného platu, ktorý sa podľa jeho názoru považuje za hrubý zárobok pracovníka v zahraničí podľa § 43 ods. 2 vyhlášky č. 149/1988 Zb..

Podľa § 43 ods. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení pracovníkmi v zahraničí, sú pracovníci československých organizácií, ktorí sú československými občanmi a sú pridelení alebo prijatí na výkon činnosti pre tieto organizácie mimo územia Československej socialistickej republiky.

Podľa § 43 ods. 2 vyhlášky č. 149/1988 Zb. za hrubý zárobok pracovníka v zahraničí sa považuje hrubý funkčný plat, ktorý mu patrí podľa príslušnej mzdovej úpravy po dobu jeho činnosti v zahraničí.

Podľa § 43 ods. 3 vyhlášky č. 149/1988 Zb. ak pracovníkovi v zahraničí nepatrí funkčný plat alebo ak nie je určený, považuje sa za hrubý zárobok suma, ktorú podľa povahy jeho činnosti v zahraničí určí príslušný ústredný orgán v súlade so zásadami mzdových úprav pre pracovníkov zahraničnej služby.

Podľa § 43 ods. 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb. ak je hrubý zárobok podľa odsekov 2 a 3 nižší než mesačná hrubá mzda (plat), ktorá pracovníkovi patrila v priemere za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím prípravy pre službu v zahraničí, považuje sa za hrubý zárobok táto mesačná mzda (plat); ak však v období 12 kalendárnych mesiacov pred vyslaním do zahraničia došlo k trvalej zmene základnej mzdy (platu) pracovníka, považuje sa za hrubý zárobok mesačná hrubá mzda (plat), ktorá mu patrila v priemere od tejto zmeny do konca uvedeného obdobia.

Podľa § 43 ods. 5 vyhlášky č. 149/1988 Zb. prídavok zahraničnej služby, prípadne iný príplatok alebo zvýšenie platu poskytované na úhradu zvýšených výdavkov v zahraničí, sa do hrubého zárobku podľa odsekov 2 až 4 nezapočítava.

Podľa § 43 ods. 6 vyhlášky č. 149/1988 Zb. ak pracovníkovi v dobe jeho činnosti v zahraničí vypláca plat československá organizácia, ku ktorej nie je v pracovnom pomere, oznámi táto organizácia údaje o výške platu a iné podklady potrebné na dôchodkové zabezpečenie organizácii, ktorá plní povinnosti organizácie na účely sociálneho zabezpečenia.

Podľa článku 34 bodu 2 písm. b/ Štatútu Medzinárodnej banky pre hospodársku spoluprácu v rámci výkonu svojich povinností je každý pracovník na území zmluvného štátu banky vyňatý spod osobných a vecných povinností a oslobodený od všetkých priamych daní, poplatkov a odvodov vzťahujúcich sa na plat vyplácaný bankou. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na tých pracovníkov banky, ktorí sú štátnymi občanmi štátu, v ktorom sídli dotknutá pobočka, agentúra alebo misia banky.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nebol poistený na území Ruskej federácie.

Z ustanovenia § 43 vyhlášky č. 149/1988 Zb. aj podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že sa týka iba pracovníkov slovenských organizácií, ktorí sú vyslaní

do zahraničia, sú naďalej ich pracovníkmi a vykonávajú činnosť pre tie organizácie, ktoré ich vyslali.

Navrhovateľovi bolo na jeho žiadosť v období od 3. januára 1994 do 25. augusta 2000 Ministerstvom financií ako jeho zamestnávateľom poskytnuté *pracovné voľno bez náhrady mzdy a počas tohto obdobia nebol dôchodkovo poistený a nebolo mu odvádzané poistné na dôchodkové poistenie*. Navrhovateľ nepreukázal, že by sa prihlásil a že by odvádzal poistné na dôchodkové poistenie v Slovenskej republike.

Odvolací súd dospel k záveru, že ustanovenie § 43 vyhl.č. 149/1988 Zb. sa na navrhovateľa nevzťahuje, lebo v zahraničí nevykonával činnosť pre svojho zamestnávateľa (ministerstvo financií), ale *bol vyslaný do zahraničia na výkon činnosti pre medzinárodnú organizáciu*.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že odporkyňa rozhodla vo veci pre navrhovateľa priaznivejším spôsobom, keď mu za obdobie od 3. januára 1994 do 25. augusta 2000 do vymeriavacieho základu zahrnula funkčný plat podľa § 43 ods. 3 a 4 vyhlášky č. 149/1988 Zb. napriek vyššie uvedenému záveru súdu. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňi žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková